

Chemring Nobel AS
Engeneveien 7
3475 Sætre

Oslo, 1. februar 2024

Deres ref.:
Candyce Tvedt

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/1650
2023.0637.miljodir

Saksbehandler:
Annicken Hoel

Rapport etter tilsyn 6. og 7. desember 2023 hos Chemring Nobel AS

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Chemring Nobel AS (virksomhetsnummer: 873137932), heretter kalt Chemring Nobel.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har enkelte mangler i sitt forebyggende vedlikehold
- Avvik 2: Virksomheten har enkelte mangler i sitt måleprogram for utslipp til sjø

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Chemring Nobel AS må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 7. mars 2024.

Dere må betale gebyr

Chemring Nobel AS må betale et gebyr på 56 100 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost innen 7. mars 2024

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Annicken Hoel. Merk svaret med saksnummer 2022/1650 og tilsynsnummer 2023.0637.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten har enkelte mangler i sitt forebyggende vedlikehold

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven plikt til dokumentert forebyggende vedlikehold for utslippsrelatert utstyr, punkt 2.4
- internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7
- forurensningsforskriften § 18-6 bokstav d og § 18-8
- storulykkeforskriften § 4 vedlegg III punkt 3

Beskrivelse av krav

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

Det skal etableres kriterier for tilfredsstillende teknisk tilstand for tankene i virksomheten. Den ansvarlige for lagringen skal til enhver tid kunne dokumentere at kravene er oppfylt.

Storulykkeforskriften har krav til sikker drift mht. tilstandskontroll og vedlikehold, overvåking og kontroll av driften, for å unngå systemsvikt.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Chemring Nobel gjennomfører forebyggende vedlikehold av utstyr med potensial for storulykker og med utslippsmessig betydning. Under tilsynet opplyste virksomheten at vedlikeholdsrutinene var til dels gamle og ikke tilstrekkelige. Det mangler i stor grad også dokumentasjon etter gjennomført kontroll og vedlikehold.

Det kunne ikke dokumenteres at vannmengdemåleren, en fastmontert radar i V-formet overløpskanal for avløpet som går til sjø, har vært underlagt forebyggende vedlikehold. Vedlikeholdskontroll har vært knyttet til hendelser som har indikert feilmålinger. Under tilsynet opplyste virksomheten at de nå har lagt inn årlig tredjepartskontroll av måleren.

Chemring Nobel har flere tanker som er underlagt bestemmelser i tankforskriften, bl.a. krav om dokumenterte akseptkriterier for tilfredsstillende teknisk tilstand. Virksomheten har en oppfatning av hva kriteriene kan være, men dette er ikke skriftlig nedfelt.

Chemring Nobel opplyste at de er i prosess med å innføre nytt vedlikeholdssystem. Dette skal ifølge virksomheten bedre systematikken og dokumentasjonen i det forebyggende vedlikeholdet. Videre skal frekvens for det forebyggende vedlikeholdet i større grad være tilstandsbasert.

Avvik 2: Virksomheten har enkelte mangler i sitt måleprogram for utslipp til sjø

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven vilkår om utslippskontroll, kapittel 11 punkt 11.2 og 11.3

Beskrivelse av krav

Bedriften skal ha et måleprogram som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll. Når bedriften utarbeider måleprogram skal bl.a. usikkerhet i ulike måle- og beregningstrinn vurderes – herunder valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester.

Bedriften skal velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå.

Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Chemring Nobel har et måleprogram for utslipp til sjø. Dette er sist oppdatert 17.3.2015 og basert på tillatelse datert 13.7.2011. Måleprogrammet inneholder blant annet informasjon om hvilke komponenter som måles, metode for prøvetaking og om analyse av ukesprøver.

Etter en hendelse i januar 2023 som medførte høye utslipp av KOF, har Chemring Nobel endret analysefrekvens fra ukentlig til daglig for enkelte komponenter.

Måleprogrammet mangler vurdering av usikkerhet i målinger. I vurdering av usikkerhet er bl.a. usikkerhet i analyse og mengdemåler vesentlig.

Virksomheten analyserer de to regulerte komponentene KOF og total nitrogen (N) selv, og deltar i ringtester. For KOF vurderes det at analysen er innenfor akseptområdet. For N var analysen rett utenfor akseptområdet i 2023. I tillegg er de to blindtestene (høy og lav – henholdsvis 3 og 8 mg/l) langt utenfor det relevante måleområdet for N i avløpsvannet som er rundt 60-190 mg/l. Chemring Nobel sammenlikner også egne resultater fra avløpsvannet med analyse utført av akkreditert laboratorium av samme vannprøve. Disse resultatene er innenfor akkreditert laboratoriums analyseusikkerhet på 20 prosent for N. Ut fra dokumentasjonen vi så på under tilsynet, synes det som Chemring Nobels egne verdier stort sett ligger under akkreditert laboratoriums verdier når det er avvik av betydning (ca 12 prosent).

Vannmengdemåleren har ikke vært gjenstand for forebyggende vedlikehold, men har blitt kontrollert og vedlikeholdt i hovedsak ved hendelser, se avvik 1.

Oppsummert

Måleprogrammet inneholder vesentlige elementer, men er ikke oppdatert og mangler vurdering av usikkerhet i volummålinger, prøvetaking, analyse og beregninger.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Chemring Nobel må betale et gebyr på 56 100 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 5 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til muntlig varsel om gebyr 6. desember 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, produktkontrollloven og storulykeforskriften overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48, produktkontrollloven § 8 og storulykeforskriften § 4. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Chemring Nobel AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Annicken Hoel
- Erland Årstøl
- Marit Jerpseth (dag 1)

Kontaktperson hos Chemring Nobel

- Candyce Tvedt

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Chemring Nobel AS ble kontrollert under tilsynet:

- Chemring Nobel AS, High Energy Materials, Asker

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Tanklagring
- Vedlikehold
- Utslipp til vann
- Måleprogram
- Klimatilpasning

Følgende tema ble kontrollert knyttet til storulykke:

- Forebyggende vedlikehold

Følgende tema ble kontrollert knyttet til fluorholdige klimagasser:

- Vedlikehold på anlegg

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse etter forurensningsloven for Chemring Nobel AS, High Energy Materials, sist endret 19.3.2015
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften), kapittel 6a "Regulering av fluorholdige stoffer"

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Ringtester for KOF og total nitrogen
- Måleprogram for utslipp til vann fra Chemring Nobel AS
- Oversikt og vedlikeholdsrutiner for fluorholdig utstyr

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

I tilsyn i 2019 ble det avdekket avvik knyttet til oppfølging av anlegg som inneholder fluorholdige gasser (f-gass). Under tilsynet i desember 2023 så vi på oversikt over anleggene med f-gass, blant annet på anleggenes størrelse og at frekvens for lekkasjekontroll er innenfor regelverkets krav.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Annicken Hoel
tilsynsleder

Kopi:
Asker kommune
Statsforvalteren i Viken
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap